

Eingin funnin fressur

Nakað soleiðis tykir mær grein í Dagblaðnum herfyri at vera, tá tikið verður soleiðis til: »Hagtøl kunnu lesast á ymsan hátt. Tey hagtøl, sum fyriliggja, vísa, at danir nýta mest alkohol fyri hvørt fólkíð av øllum Norðurlondum. Hóast hetta eru danir teir, sum kunnu sær mest hógviðvíkjandi nýttu av rúsandi drykkjum, vil cand. polit. Erik Stockmann vera við. Hann hevur skrivað hesa grein, sum stóð í blaðnum »Rotary norden« í september mánaða. Erik hevur kannað hagtølini fyrri alkoholnýtisluna í Norðurlondum, og hevur hetta óivað eisini áhuga fyrri føroyingar.

Og konklusjónin í nevndu grein er so henda: »Í hinum Norðarlondum hava avmarkingar og stórt sæð óvanligar atstøður til alkohol ført við sær,

at ein sterk fráhaldsrørsla er vaksin fram. Hesi nógvu drekka als ikki, meðan tey, sum drekka, drekka nóg, nóg meira enn tann vanligi danski brúkarin, ikki dagliga, men ofta í stórum mongdum og nóg meira enn hagtølini vísa, av tí at fólk bryggja heima.

Alt í alt kann sigast, at tann danska söluskipanin virkar uppalandi, meðan skipanir í hinum Norðarlondum beinleiðis ella óbeinleiðis elva til lógabrot.

Og her hava vit í og fyrri seg hina vælkendu dansku »lat gá« áskoðanina í drykkisurninginum. Loyvi mær at ivast stórliga í hesum, at danska söluskipanin er hin besta — jú, fyrri alkoholkapitalin, men ikki fyrri hin einstaka. Og tá serliga ikki fyrri teir margfaldu 1000 tals

danir, sum beinleiðis liggja undir drykkjuskapssjúkum.

Lat okkum t. d. lurta eftir, hvat kendi danski professarin Sven Skyum-Nielsen sigur um dansku stöðuna. Í fyrilestri, sum hann helt í Molde í summar, setti Skyum-Nielsen eina sera hvassliga ákæru um líkasæluna hjá dansku myndugleikunum í alkoholsurninginum, ikki minst viðvíkjandi Grønlandi. Hann segði beinleiðis, at um standurin heldur fram, verður spinnandi galið. Skyum-Nielsen brúkti sterk orð um vána stöðuna í Danmark í fyrilestri sínum um »Danmark mellom Norden og kontinentet«.

Danmark er eingin bylgjubrotari yvir fyrri Europa, tá talan er um alkoholbrúk og alkoholvánar. Vit verða tvørturímóti brúktir sum eitt kontinentalt

brúgvahövd til Norðurlond annars, segði Skyum-Nielsen og setti samstundis hart at dansku myndugleikunum fyrri teirra laissez-faire-politikk *) í hesum viðfangi. Danir eru norðurlanda-meistarar í burturforklaringum, tá talan er um alkoholtrupulleikar, segði hann. Myndugleikarnir lata standa til, yppa øksl. — Sunnanfyri hava vit ongar vinir, sum vilja stuðla okkum í hesi truplu stöðu. Okkara trupulleikar eru stórir og vaksandi. Alkoholstöðan í Danmark er sera álvarsum. Vit kunnu einans rokna við stuðli frá hinum Norðurlondum, segði professarin, sum í mong ár var knýttur at innanríkisráðnum sum alkoholkonsulentur, men sum fullkomiliga varð settur til viks, tá hann legði fram síni tilmæli fyrri fáum árum síðani — fyrri stóran part grundað á gjøllig granskingsúrslit.

— Tá sagt verður, at Danmark hevur minni tal av alkoholistum enn hini Norðurlond, segði Skyum-Nielsen, — so er hetta beinleiðis **rong tala**. Eftirhondini er landið um at vera í pottinum hjá stóru vínframleiðslulondunum. Biligt vín verður pumpað inn í landið, eisini sum liður í EF avtalum. Mjólk og kjót eru nú dýrar vørur. Alkoholbrúkið økir í stórum. Í mong ár hevur ódrekkingin í Danmark verið væl størri enn í hinum Norðurlondunum tilsamans. Øl og danir hoyra saman.

— Hver dani drekkur nú líka nógvin alkohol sum ein norðmaður og svii tilsamans, um nekur ár kunnu vit taka finnan við. 1974 var metið, tá náddu vit sama totalbrúk, sum var í Grønlandi fyrri 8 árum síðani, og tá varð sagt, at hetta var sera álvarsumt. Nú er tað serliga vindrekkingin, sum veksur, hon er nú 20% av samlaða brúkinum, og skal hetta halda fram, ja so fáa vit eitt vinproblem, sum er á

hædd við tað, sum er í Suður-europa. Herafrat skulu vit rokna við einum stórum »skjult forbrug«. Tað verður áhaldandi sagt, at tey flestu drekka forholdsvis lítið, og at 20–25% av fólkinum drekka umleið 60% av øllum. Men týðningarmiklari enn at konstatera, at nógvin drekka lítið, má tað vera at duga at siggja, at so nógvin menniskju drekka so nógvin. Og trupulleikarnir verða vissuliga størri undir teirri kreppustöðu, sum landið nú er í. Ein heldur vissuliga ikki upp at drekka, tí ein gerst arbeidsleysur, tvørturímóti fara fleiri til grundar í slikkum tíðum og undir slikkum umstøðum.

Og hvat verður so gjørt?

— Dansku myndugleikarnir vísa lítlan ella ongan áhuga ella evni til at skilja, at **nakað má gerast** við hesi ting, sigur Skyum-Nielsen. Tað verður bara sagt sum so, at hetta er trupult, keðiligt og so yppir ein øks. Punktum.

— Tað hevur verið talað í kommisjónum, kanningar verða gjørdar, men síðan verður alt gjørt so tannleyst, so tannleyst, tí eingin má sárast. 5 ár seinri verður úrslitið kanska lagt fram fyrri almenningin, ja og tá er tað nyttuleyst. — Í dag vildi eg ikki droymt um at farið undir tær granskningar, sum vit gjørdur í 1960unum, heldur Skyum-Nielsen fram, tí í dag má handlast. Í lötuni liggur frammi uppskot um beinleiðis fyrribyrgjandi tiltøk í skúlum, í ungdomsfelegunum, »tað ljóðar interessant«, verður sagt, men so hendir vist einki meir. — Danmark hevur »byggt upp« í Grønlandi fyrri milliardir — vit hava blandað okkum upp í grønlandsku mentanina — og meðan vit hetta gjørdur, varð alt

Framhald á síðu 8

NÚ: BYRJAR

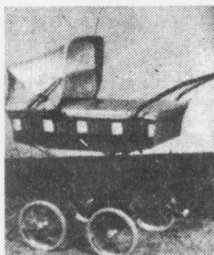
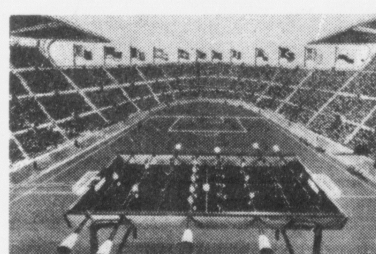
Stór Ty-Phoo Te kapping

50 vinningar

- 1 uppvaskimaskina, 12 pers. Miele.
- 1 vaskimaskina, heilaut. Miele.
- 3–12: 10 dukkuvagnar v/bræmsu.
- 13–22: 10 fótboldsspøl, frittstandandi.
- 23–59: 28x3 pör Nivella Mini-crepe sokkabuksur (stødd og litir eftir ynski)

drigið verður 15. desember

Kappingartreytir:
Savnið saman so nógvar Ty Phoo pakkar ella eskur sum gjørligt, skrivjið navn og bústað á lokini og postsendi hesi, mrk. »Ty-Phoo kapping«, í seinasta lagi 15. des. til:

Pf. J. F. KJØLBRO
heilsøla, Klaksvík

DREKKIÐ TY-PHOO TE — TAÐ VIL ALTÍÐ LOYSA SEG

En dårlig forretning

Hans Engbergs og Finn Vandmands udsendelse »Alkoholiker — eller bare en lille smule fortrukket?» forsøger at gøre op med vore fordomme om alkoholisme.

Den viser entydigt, at alkoholikernes store gruppe rekrutteres fra såvel storbyens saneringskvarterer, og at direktøren, journalisten, børnehavepædagogen, kontormanden og den uflaglærte arbejder er fælles om at have lidt skibbrud.

Af udsendelsen fremgår det, at staten tjener godt og vel tre milliarder kr. på spiritusbeskatningen, men at de samlede skadevirkninger af alkoholismen beløber sig til fem–seks milliarder. Der er således tale om en dårlig forretning for samfundet, hvis man skal holde sig til de tørre tal.

